

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์: คุณูปการต่อแพทยศาสตรศึกษา

สิทธิศักดิ์ วรรณษาเวก*

รูปที่ 1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 มีการจัดประชุมแพทยศาสตรศึกษาระดับนานาชาติ The 1st ASEAN Medical Education Conference (AMEC) ณ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อ “Medical Education: PAST, PRESENT & FUTURE” การประชุมดังกล่าวนี้จัดร่วมกับ The 18th Thai Medical Education Conference และ The 5th Asia – Pacific Medical Education Network (APMENet) meeting ระหว่างวันที่ 16 – 20 พฤษภาคม พ.ศ.2560 โดยจัดการประชุม ณ อาคารภูมิสิริมังคลานุสรณ์ ชั้น 12 โดยมีวิทยากรทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมาบรรยายให้ความรู้ และนำเสนอผลงานวิจัยแลกเปลี่ยน

เปลี่ยนความรู้ นับเป็นความเจริญก้าวหน้าความรู้ทางแพทยศาสตรศึกษา และนับเป็นอีกก้าวหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการผลักดันกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของแพทยศาสตรศึกษาในสถาบันการศึกษา ซึ่งผลิตบัณฑิตแพทย์เพื่อออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติ

ถ้าย้อนกลับไปราว 50 ปีก่อน ผู้บุกเบิกและให้แนวคิดรวมทั้งก่อตั้งหน่วยแพทยศาสตรศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำคัญยิ่งคือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์ (รูปที่ 1) ท่านเป็นผู้ริเริ่มศึกษาและสนใจอย่างจริงจังตั้งแต่ พ.ศ. 2515 โดยได้ศึกษาที่ประเทศสหราชอาณาจักร ท่านมีส่วนสำคัญยิ่งในการจัดประชุมปฏิบัติการทางแพทยศาสตรศึกษา สำหรับการประชุมการศึกษาแห่งชาติ

*ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในโอกาสของการเจริญพัฒนาความรู้ทางด้าน
แพทยศาสตรศึกษา

ในยุคแรกท่านเป็นผู้ให้แนวคิดและก่อตั้งหน่วย
แพทยศาสตรศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และเป็นผู้หนึ่งที่ได้บุกเบิกงานแพทยศาสตร
ศึกษาของชาติ ต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นศูนย์วิจัยและ
พัฒนาแพทยศาสตรศึกษา และเป็น WHO Collaborating
Center for Medical Education รวมทั้งจัดตั้งหน่วยพัฒนา
คณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รูปที่ 2)

ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์เฉลิม วราวิทย์
ได้เคยเขียนสคูลดีถึงท่านตอนหนึ่งว่า “การจัดการเรียน
การสอนนั้นต้องพยายามทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย
จัดเนื้อเรื่องให้ผู้เรียนได้ประเด็นกลับไปคิดและนำไป
ใช้เพื่อสร้างศิษย์ให้มีปัญญา” และ “ในโลกนี้ไม่มีใคร
สอนใครได้ หากผู้เรียนไม่ต้องการเรียน” “ความสำเร็จ
ของงาน คือ ความสำเร็จของทุกคน” “คลื่นลูกเก่า
เข้ากระแทกฝั่งแล้วจางหายไปหลายลูกแล้ว แต่

แพทยศาสตรศึกษายังไม่ตายจากท่านเหล่านั้น แต่
อาจหายไปเนื่องจากความไม่เที่ยงของสังขาร คลื่น
ลูกใหม่ได้ทยอยเข้ามาแทน ซึ่งมีความมั่งคั่ง เหมาะ
สมกับกำลัง และถูกต้องตามกาลเวลา” ท่านปรารถนา
ให้นักวิชาการ อาจารย์แพทย์ ตลอดจนผู้บริหารทุกระดับ
ให้ความสนใจวิชาการทางด้านแพทยศาสตรศึกษาอย่าง
จริงจัง โดยเฉพาะสร้างหรือสนับสนุนการวิจัยให้มีผลงาน
เป็นต้นแบบให้กับสถาบันอื่น ๆ

ในต้นปีหน้า วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2561 ก็จะมีครบ
วาระ 90 ปี ชาตศักราช ศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองจันทร์
หงส์ลดารมภ์ ผู้ซึ่งเป็นปูชนียบุคคลและปรมาจารย์ทาง
แพทยศาสตรศึกษา และอายุรแพทย์ทางระบบประสาท
ท่านเป็นทั้งอาจารย์ หมอ นักการศึกษา และผู้บริหาร
สถาบันการศึกษาจำนวนมาก อีกทั้งเป็นผู้สร้างนวัตกรรม
ในวงการแพทยศาสตรศึกษา และถือเป็นครูแพทย์ต้นแบบ
ให้กับอาจารย์แพทย์รุ่นหลังได้เรียนรู้และเป็นแบบอย่าง
ประพฤติปฏิบัติสืบไป.

รูปที่ 2. ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพทยศาสตรศึกษา และ WHO Collaborating Center for Medical Education